

**ВУЧИНА РАИЧЕВИЋ, СТРАНИ ЈЕЗИК У СИСТЕМУ
МЕЂУПРЕДМЕТНИХ ВЕЗА.**

Београд: Славистичко друштво Србије, 2021, 123.

Књига проф. др Вучине Раичевића обима 123 стране, има следећу структуру: Предговор (стр. 4–6), два дела (стр. 7–112) и закључак (стр. 112–115). У првом делу аутор пише *О месту и улози страног језика као наставног предмета* (стр. 7–11), затим представља *Међупредметне везе као дидактички принцип у остваривању функционалних циљева и ефикасности наставе* (стр. 11–57). Следи *Улога уџбеника страног језика* (стр. 57–65). Кратким али важним освртом на то *Како оценити и изабрати најбољи уџбеник* (65–67) аутор завршава први део. Други део књиге доноси *Илустративне примере из уџбеника руског језика* (стр. 67–106). Следе Прилог (припрема за час с акцентом на међупредметне везе с коментарима, стр. 106–112), Закључак (стр. 112–117), Списак цитиране литературе и извора (стр. 117–121) и Белешка о аутору (стр. 122–123).

Као што и сам проф. Раичевић у Предговору истиче, дата књига представља својеврстан приручник који наставницима страних језика (првенствено руског) може бити од користи приликом реализације циљева и задатака наставе страног језика, као и планирању наставе у раду с конкретним уџбеником. Тема којом се аутор бави је веома актуелна: данас се издвајају и дефинишу међупредметне компетенције (компетенција за целоживотно учење, сарадња, дигитална писменост, итд.). Иако проф. Раичевић додирује и ову област међупредметних компетенција, његов фокус је на међупредметним везама страног језика и других наставних предмета (географије, историје, српског језика, музичке и ликовне културе, математике и хемије). Говорећи о међупредметним везама, аутор вешто повезује поменуте предмете са страним језиком – прво на теоријском нивоу (у првом делу), док у другом делу све ово бива илустровано на корпусу актуелних уџбеника руског језика за основну и средњу школу (с коментарима и препорукама наставницима руског језика за даљи рад). Проф. Раичевић истиче да знања која ученици добијају из посебних предмета треба интегрисати, како не би остала расејана, али на такав начин да сваки од предмета сачува своју посебност. Аутор наглашава једну важну чињеницу: неопходно је водити рачуна о томе да та повезаност садржаја различитих предмета треба да се реализује онда када за то постоје прави разлози, да међупредметна корелација треба да буде природна и функционална, због чега се и мора унапред детаљно планирати.

Аутор истиче да су у погледу позиције у односу на међупредметне везе наставници страних језика у далеко повољнијем положају од наставника осталих предмета јер страни језик има веома широку могућност повезивања с осталим наставним предметима, будући да сам страни језик представља и средство и циљ наставе, да су текстотеке богате садржајима који страни језик природно повезују с најразличитијим предметима (од српског језика па до хемије и математике).

У другом делу књиге проф. Раичевић илуструје међупредметну корелацију руског језика с другим предметима на материјалу актуелних основношколских и средњошколских уџбеника руског језика: ово није пука илустрација, већ се на корпусу одабраних занимљивих текстова различитих уџбеника (из укуп-

но 6 уџбеника представљене су по 3 тематске целине) кратко разматрају текстови (основни и допунски), као и различити прилози, дају се запажања и коментари, али се „указује и на потенцијалне могућности уџбеничких садржаја у реализацији међупредметних веза” (стр. 67). И заиста, богати илустративни материјал је надограђен бројним идејама, вежбама, пројектима који продубљују и саму међупредметну корелацију, активирају ученика и стављају га у центар наставног процеса.

Проф. Раичевић даје многе корисне савете наставнику: од тога да наставник „треба да има и објективну критичку позицију у односу на уџбеник и укупне садржаје које он нуди” (стр. 31), преко тога да проналажење нових информација „значајно мотивише ученике, подстиче их да и даље наставе да своја знања повезују с другим дисциплинама” (стр. 36), до тога да ученику треба дати субјекатску позицију у настави тиме што ће се побудити његово интересовање.

У закључним разматрањима аутор истиче да узајмна веза садржаја школских предмета „има позитивне ефекте на интензификацију и ефикасност образовно-васпитног процеса као целине”. Процесом међусобне повезаности обезбеђује се системност и трајност стечених знања, долази до њихове синтезе, трансфера знања и идеја, чиме се појачава свестрани развој личности (стр. 114). Корелација не само што је методички оправдана, неопходна, она, како проф. Раичевић истиче, представља „природну и логичну дидактичку активност” која доприноси формирању и развоју општих, специфичних и комуникативних компетенција ученика (стр. 115).

Ова књига доводи у центар пажње једну од најважнијих тема наставе уопште: међупредметне везе, с фокусом на везама страног језика с осталим наставним предметима, посматрајући дате везе у кругу ученик – наставник – уџбеник – наставни процес, доводећи све ове елементе у узајамну везу. Књига ће бити и корисна и неопходна, пре свега наставницима-практичарима, који страни језик, а нарочито руски, предају у школама, али и свима онима који се методиком наставе страних језика баве практично и теоријски, студентима страних језика, предавачима на факултетима на којима се уче страни језици, као и најширој публици коју интересују питања методике наставе страних језика.

Јелена Гинић
Универзитет у Београду
Филолошки факултет
Катедра за славистику
jelena.ginic@fil.bg.ac.rs